

Barendrecht

Contactblad

Nº 160 Jaargang 2019/4

Het geheugen van Barendrecht

Leden opgelet!

Dit Contactblad bevat
de acceptgiro voor
de contributie 2020.

Nog altijd
even ambachtelijk

DE **Weypoort**
DICK SCHUMACHER

Kaasspecialzaak De Weypoort
Middenbaan 87
telefoon: 0180 - 61 29 29
www.deweypoort.nl

Velo Beheer BV

Postbus 27
2990 AA Barendrecht

Voordijk 275
2992 AL Barendrecht

Bouw of Verbouw Plannen?

Graaf Bouw B.V.
(Barendrecht)

- Nieuwbouw
- Onderhoud
- Kozijnen, deuren en ramen

- Verbouw
- Timmerwerken

P.M. van der Graaf jr.
Voordijk 494
2993 BE Barendrecht

06-10002440
0180-744155

www.graaf-bouw.nl

Van der Linden

Internationaal Transport
Agrarisch Loonbedrijf
Garagebedrijf

Koedood 27 Barendrecht Tel. (0180) 612911 Fax (0180) 620391

Berkman, sinds 1903

Voordelig, snel, schoon en persoonlijk. Dát zijn de kernwaarden waar Berkman voor staat. Bij ons station in Barendrecht kunt u tanken, uw auto wassen, of iets lekkers kopen in onze shop of bakery. En natuurlijk altijd met onze persoonlijke service!

Kijk voor alle vestigingen en acties op berkman.nl

BERKMAN
Sinds 1903

Tuindersweg 34, Barendrecht

paul casteleijn
HOVENIERS B.V.

Noldijk 126 2991 VL Barendrecht
Tel. 078-6771123 Fax.078-6771118
www.paulcasteleijn.nl

hét adres voor tanken wassen & shoppen

**aanhangwagen
verhuur**

ziedewij
pitstop van Barendrecht

Middelweg 3 - Barendrecht

Automobielbedrijf M. Vogelaar

Onderhoud - reparaties - verkoop automobielen
APK keuringen

v.d. Meulenstraat 6 - 2992 KM Barendrecht
Telefoon 0180 - 394666

Keukens van A tot Z

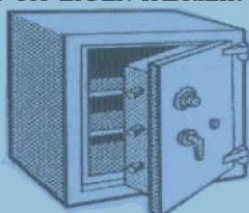
KELKENSTUDIO
KONIJNENDIJK
BARENDRECHT

www.konijnendijk.nl

Dorpsstraat 174 - 2992 AB Barendrecht
Bij de watertoren - Tel. 0180-611100
maandag gesloten - vrijdag koopavond

NIEUWE EN OCCASION BRANDKASTEN

RECHTSTREEKS UIT EIGEN FABRIEK!
CA. 500 STUKS
OP VOORRAAD

BRANDKASTENFABRIEK
N.A. VAN DEN HOVEN & ZN. B.V.
WWW.VDHSAFES.NL / TEL. 0180-612988

Dorpsstraat 141 • 2992 BD Barendrecht • tel: 0180-612130
www.diggels-eetcafe.nl

VIJFVINKEL **SCHOENEN**

Middenbaan 98 • 2991 CT Barendrecht
Tel. 0180 - 613 221 • Fax 0180 - 611 314

Contactblad

Inhoudsopgave

	Van de redactie	2
	Verenigingsnieuws	2
<i>Maaike Roomer-van Roosmalen</i>	De Zeelheldenbuurt	3
<i>Roelof J. Roomer</i>	De Barendrechtse Brug 50 jaar weg	4
<i>Jan Klunder</i>	Toen moeder aan de was was	5
<i>Simon Hoek</i>	Torenuurwerk, klokkenstoel en luidklok	7
<i>Ton Blinde en Roelof J. Roomer</i>	De plank van de Barendrechtse Brug	11
<i>Roelof J. Roomer</i>	Gered van de sloophamer (2)	12
<i>Wim de Regt en Roelof J. Roomer</i>	Oudere Barendrechtse vertellen ... (3)	12
<i>Maaike Roomer-van Roosmalen</i>	De viswagen	15
<i>Maaike Roomer-van Roosmalen</i>	Zoek- en raadplaatjes	16

Colofon

Het Contactblad is een uitgave van de Historische Vereniging Barendrecht en verschijnt vier maal per jaar. Overname van artikelen is uitsluitend toegestaan met bronvermelding.

Redactie: J.E.J. Blinde jr., R.J. Roomer en mevr. M. Roomer-van Roosmalen

e-mail: contactblad@historischbarendrecht.nl

Druk: Goud PrintCenter, Alblasserdam

Sluitingsdatum inlevering kopij voor het volgende nummer: 29 februari 2020

ISSN 0169-5460

Ledenadministratie

Voor aanmelding voor en opzegging van het lidmaatschap alsmede voor het doorgeven van een adreswijziging gelieve u contact op te nemen met de ledenadministratie:

Mw. N. Verschoor

e-mail: info@historischbarendrecht.nl

De contributie bedraagt € 17,50 per jaar. Een extra bijdrage is altijd welkom.

Op de voorplaat

Ansichtkaart 'Barendrecht, Dorpsstraat met Gemeente Secretarie'. Foto: Leo van Wijk

Het jaar loopt ten einde en het vierde Contactblad van 2019 ligt nu voor u. Een blad met diverse interessante artikelen over verschillende onderwerpen die het verleden van onze Gemeente belichten.

Ook voor deze uitgave hebben weer een aantal redactionele artikelen mogen ontvangen, waarvoor onze oprechte dank. Zoals gewoonlijk zijn alle artikelen in dit blad weer voorzien van voldoende foto's.

In dit blad een artikel over een bijeenkomst van oud bewoners van de Zeeheldenwijk, een nieuwe aanwinst voor de Velo-hoek, artikelen over het logboek en de plank van de Barendrechtse brug, een stuk over het kolentijdperk en een verhaal over "moeder aan de was", een oproep bij de viering 75 jaar bevrijding en een bijdrage van Simon Hoek over de restauraties van de Dorpskerk. Voor de aflevering van de serie 'Oudere Barendrechtse vertellen...' in deze editie van het Contactblad brachten de schrijvers een bezoek aan Leo Barendregt.

Wij wensen u namens de redactie veel leesplezier, prettige feestdagen en een gezond voorspoedig 2020.

Verenigingsnieuws

Algemene Ledenvergadering

Op dinsdag 28 januari 2020 vindt om 20.00 uur de Algemene Ledenvergadering plaats; u wordt van harte uitgenodigd om dan uw stem te laten horen. Hieronder vindt u de agenda.

- 1 Opening
- 2 Vaststelling van de agenda
- 3 Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 29 januari 2019
- 4 Ingekomen stukken
- 5 Jaarverslag van de secretaris
- 6 Jaarverslagen van de werkgroepen
- 7 Jaarverslag van de penningmeester

De onder 3, 5, 6 en 7 genoemde verslagen zijn op verzoek een week voor de vergadering te verkrijgen bij de secretaris en liggen tevens op de vergadering ter inzage.

- 8 Verslag van de kascontrolecommissie
- 9 Verkiezing van de nieuwe kascontrolecommissie
- 10 Bestuursverkiezing
De heer J.E.J. Blinde is aftredend. Hij stelt zich herkiesbaar. Volgens artikel 13 lid 3 van de statuten kunnen vijf of meer leden voor aanvang van de vergadering schriftelijk aan het bestuur kandidaten kenbaar maken.
- 11 Bestuursbeleid
- 12 De begroting
- 13 Vaststelling van de contributie
- 14 Rondvraag

Na de pauze wordt er een film vertoond over de bouw van het nieuwe station en de stationsdaktuin.

Viering 75 jaar bevrijding

De voorbereidingen voor de viering 75 jaar bevrijding in 2020 zijn in volle gang. Er zijn vervolgbijeenkomsten geweest met de diverse betrokken partijen. De HVB werk in dezen nauw samen met de vrijwilligers van “Keep Them Rolling”. De plannen staan in grove lijnen vast. Er zal een “mini”-bivak worden opgesteld op het terrein achter de pastorie en in het museum is een expositie “75 jaar bevrijding”. Wij houden u op de hoogte.

Rolf Route

Voor de Rolf Route, een fiets- en wandelroute van ca. 18 km door Barendrecht, zijn de eerste vier infoborden nieuwe stijl in concept. In dit concept corresponderen de kleuren met de vertelfiguren: Rolf van Rhoden-Portegael, Rolf Erwinus van Carnisse en Thomas de scholier uit Barendrecht. Zij vertellen ieder hun eigen verhaal bij het betreffende punt op de route. Zoals gezegd is dit alles nog een concept en zal in de komende bijeenkomsten verder besproken worden.

De Zeeheldenbuurt

Een expositie

Maaïke Roomer-van Roosmalen

In De Schakel van donderdag 7 november 2019 werd de sloop van de woningen in de Zeeheldenbuurt aangekondigd. Deze woningen zijn gemiddeld 67 jaar oud. In het bericht werd aangegeven dat de verwachting is dat dit binnen nu en een paar jaar zal gebeuren. Vanwege deze op handen zijnde verandering leek het ons, Historische Vereniging Barendrecht, een goed idee om hieraan een expositie te wijden. Hiervoor zijn we op zoek naar foto's, film, belevenissen en materiaal uit de periode 1950 tot 1970. Naast deze expositie is er een plan om een reünie te organiseren. We denken hierbij aan de oud bewoners van de Ruyterstraat, Trompstraat, Piet Heinstraat en de Evertsenstraat uit deze periode. Deze reünie staat gepland in de loop van 2020. Hierover later meer.

In de archieven van de vereniging is er, vreemd genoeg, weinig materiaal van de Zeeheldenwijk beschikbaar. Heeft u foto's of films uit die periode, en bent u bereid deze beschikbaar te stellen, dan kan dit een aanvulling zijn op de expositie. Ook wanneer u belevenissen en verhalen heeft over deze periode, en kunt u deze herinneringen op papier zetten, stuur deze dan aan onze vereniging. We hebben nog even de tijd, maar om een beeld te krijgen van het aantal deelnemers kunt u zich vanaf nu aanmelden op het emailadres: info@historischbarendrecht.nl onder vermelding van 'expositie Zeeheldenbuurt'.

Op dit adres kunt u tevens de foto's, films en belevenissen insturen. Het is ook mogelijk materiaal in te brengen op dinsdag tussen 13.00 en 16.00 uur in het gebouw aan de Dorpsstraat 150-150a (onder de Watertoren). Vermeld daar dan bij dat het de expositie Zeeheldenwijk betreft.

Roelof J. Roomer

Zoals in het vorige Contactblad reeds aangegeven was de expositie over de Barendrechtse Brug tijdens Monumentendag 2019 een enorm succes. Vanwege de grote belangstelling hadden we zelfs besloten de expositie met enige weken te verlengen. De tentoongestelde foto's en de film over de brug gaven veel reden tot verhalen en discussie.

Op één van de foto's was de bedieningstafel met het logboek zichtbaar. Het logboek waarin door de brugwachters werd bijgehouden welk schip door de brug ging, hoe laat en of het schip op-of afvarend was. Tijdens één van de gesprekken werden we nieuwsgierig gemaakt met de vraag of dat logboek nog bewaard gebleven was. Na de expositie hebben we contact opgenomen met diverse instanties. De eerste gedachte was informeren bij Rijkswaterstaat Directie Zuid Holland. Daar was hierover niets bekend of bewaard gebleven en werden we doorverwezen naar het Streekarchief Voorne-Putten en Rozenburg. Ook zij waren helaas niet in het bezit van iets soortgelijks, ook niet van de Spijkernisser brug en gaven ons het advies contact op te nemen met Het Nationale Archief in Den Haag. Hier hebben we inmiddels een account aangemaakt.

We zoeken nu verder in de periode tussen 1815-1982 en 1882-1885. De brug viel destijds (1888) onder het arrondissement Rijkswaterstaat Dordrecht. Er is in de jaren veel geruimd hebben we gelezen, maar we zoeken verder in deze richting bij Het Nationaal Archief.

Mochten er lezers zijn die hierover ook iets weten, of een aanvulling hebben horen we dat graag. Dit kan via ons e-mailadres: info@historischbarendrecht.nl.

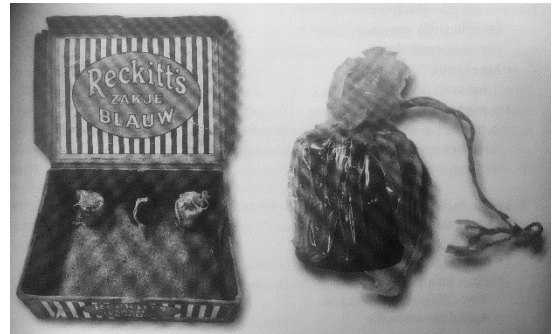
Op de foto de bedieningstafel van de brug waarop het logboek zichtbaar is.

Jan Klunder

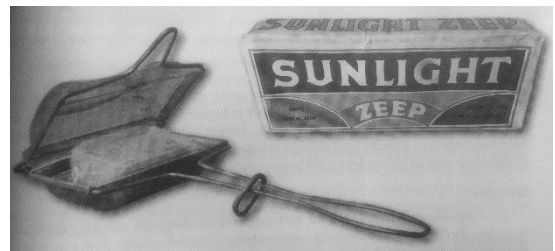
Reckitt's Blue

Veel oudere dames kennen het nog wel: Reckitt's Blue. Het kwam kort na de Tweede Wereldoorlog in de handel waarna het tientallen jaren werd gebruikt. Het was een middel waaraan ze gehecht waren. Een beetje blauwsel gaf ze het veilige gevoel dat niemand hun was geel of grijs zou vinden. Het blauw bedekte het grijs. De witte was moest goed helder zijn. Ook nadat de witwasmiddelen op de markt kwamen bleven veel vrouwen de was naspoelen met een beetje blauwsel. Het zeeppoeder was in de regel duurder dan het zakje blauwsel. Dit was een linnen zakje met blauw spul dat door het spoelwater werd gehaald waardoor het water steeds een beetje blauwsel opnam. Blauwselfabrieken bestonden al in de 17e eeuw. De grondstof was kobalthoudende smalt (kobaltoxide en aluminiumoxide), een bijzonder stabiel product dat blauwpigment oplevert.

Sunlight zeep

Onze (over)grootmoeders gebruikten Sunlight zeep. Deze zeep was vroeger in Nederland een begrip, een echte huishoudklassieker, en ontbrak in geen enkel huishouden. Een zeep geschikt voor het schoonmaken en verwijderen van vlekken uit kleding. Door zijn zachtheid was de zeep ook geschikt voor persoonlijke verzorging. De zeep werd in een klopper gedaan en al klotzend werd het zeepwater. De zeep werd voor het eerst gemaakt in 1884, maar pas in 1917 startte de productie ervan bij Unilever in Nederland. Vanaf 1986 worden de wasmiddelen fosfaatvrij en kort daarna kwamen de vloeibare wasmiddelen in de handel.

Crackfree (vrij van kreukels)

Al in de jaren 50 werd wasgoed gesteven en hiervoor werd crackfree gebruikt, een poeder dat bij het laatste spoelwater werd gedaan. Het was stijfsl en werd vooral gebruikt voor overhemden, tafelkleden, petticoats, gehaakte spreien en kleedjes om deze glad gestreken te krijgen. Zowel mannen als vrouwen droegen in die tijd losse boorden en manchetten op hun overhemden en het was van belang dat deze mooi stevig waren. Mooi gestreken overhemden, schorten en mutsjes hoorden bij een levensstijl waarin nette kleding gelijk stond met fatsoen. Het is een tijdlang niet meer in gebruik geweest maar tegenwoordig wordt het soms wel weer gebruikt. Er wordt beweerd dat de spullen die met crackfree behandeld zijn, langer schoon blijven, hun stevigheid behouden en minder slijtage van het weefsel geven.

De wringer

De ouderen onder ons kennen vast nog wel het bestaan van een wringer. Deze werd met klemmen vastgezet op de achterkant van de wasmachine. Aan de voorkant werd een tobbe of een zinken teil gezet met het kletsnatte wasgoed en aan de achterkant een tobbe of teil voor het wasgoed dat uit de wringer kwam. Het gespoelde wasgoed werd door de wringer zo droog mogelijk geperst. Grote wringers werden ook wel mangels genoemd. Het woord leeft voort in de uitdrukking “door de mangel halen”, hetgeen betekent, iemand onder druk zetten, figuurlijk uitpersen. Met de opkomst van de centrifuge is de wringer verdwenen.

De Langzaamwasser

De langzaamwasser is in zijn eerste vorm in 1869 al beschreven en is lang in gebruik geweest. Met de langzaamwasser won de huisvrouw op zich weinig tijd, maar bleef haar wel het zware werk bespaard. Het boenwerk gebeurde namelijk op een wasbord in tobbe of teil. Het witte ondergoed werd vroeger eerst in een teil met zeep opgekookt op een kookplaat. Met een houten stok werd het wasgoed uit het hete sop gehaald en werd het vervolgens in de langzaamwasser gedaan. Daarna ging het in een tobbe of teil met spoelwater. Na de witte was volgde de bonte was in het enigszins afgekoelde sop. Sommige mensen hadden de beschikking over een zogenaamde dompelaar als verwarming. Maandag was (en is soms nog steeds) wasdag en de was moest, als het even kon, ‘s avonds weer gestreken in de kast liggen. In de loop van de 20e eeuw werd de langzaamwasser vervangen door de wasautomaat. Met de introductie van de volautomatische wasmachine en de wasdroger is het voor de huisvrouw of -man lichter geworden en is in het moderne huishouden niet meer weg te denken.

Bron: De Veenmol/Historische Kring Hoogeveen. Bewerking: Roelof J. Roomer

Simon Hoek

Sinds de viering van het 500-jarig bestaan van de Dorpskerk in 2012 is een omvangrijk restauratieprogramma opgesteld, om 'het oudste huis van Barendrecht' gereed te maken voor overdracht aan een toekomstige generatie kerkrentmeesters.

Eerdere generaties kerkrentmeesters (destijds kerkvoogden geheten) hebben door de eeuwen heen grote, ingrijpende en ook vele kleine restauraties uitgevoerd. Hierdoor hebben de huidige kerkrentmeesters die namens het bestuur van de Protestantse Gemeente Barendrecht het gebouw beheren, de beschikking over een prachtig, internationaal beschermd Rijksmonument. (Op de website van de Dorpskerk zijn verslagen van restauratieprojecten sinds 2012 terug te vinden.)

Dankzij vele restauraties die de afgelopen decennia zijn uitgevoerd, verkeert de Dorpskerk anno 2019 in een uitstekende bouwkundige staat.

De eerste tekening van de Dorpskerk is te zien op een kaart uit 1572

Vast staat dat de Dorpskerk is gebouwd tussen 1510 en 1512 als eerste gebouw in een polder die zo'n 110 jaar onder water had gestaan als gevolg van dijkdoorbraken in de jaren 70 van de veertiende eeuw. Ook is zeker dat er sinds 1607 een luidklok in een dakruiter hing; deze klok gaf in de Barendrechtse ommelanden de tijd aan en riep op tot de erediensten van de toenmalige Nederduitse Gereformeerde Kerk.

Uit de geschiedenis is tevens komen vast te staan dat de luidklok in 1757 zodanig gescheurd was dat werd besloten om hem te laten overgieten bij Petrus en Alexis Petit. Dit feit is

vastgelegd in het klokkenschrift van de klok uit 1757. De overgegoten klok heeft nog dertig jaar in de dakruiter van het oorspronkelijke kerkje gehangen.

In 1771 werd de kerk in noordelijke richting uitgebreid. Toen in 1787 een tweede uitbreiding volgde, waarbij het schip van de kerk met twee traveeën werd verlengd en de kerk een 'echte' toren kreeg, werd de luidklok omgehangen naar de huidige plaats.

Uit archiefstukken blijkt dat sinds het midden van de achttiende eeuw een tweede, kleinere klok in de kerktoeren heeft gehangen. Dit klokje met een diameter van 38 cm en een gewicht van 40 kilo droeg als opschrift: 'Pieter Bakker Rotterdam 1753'. Het betrof waarschijnlijk een Angelusklokje dat werd geluid tijdens het bidden van het 'Onze Vader'.

Hoe beide klokken hebben gefunctioneerd tot aan de Tweede Wereldoorlog is niet bekend. In 1943 werden ze uit de Dorpskerk geroofd door de Duitse bezetters, met de bedoeling om ze in Hamburg om te smelten voor de productie van oorlogstuig. Beide klokken werden eerst getransporteerd naar een opslagplaats in Leerdam. Het kleine klokje is daarbij verdwenen. Dat de grote, monumentale luidklok de Tweede Wereldoorlog heeft overleefd is een verhaal op zich.

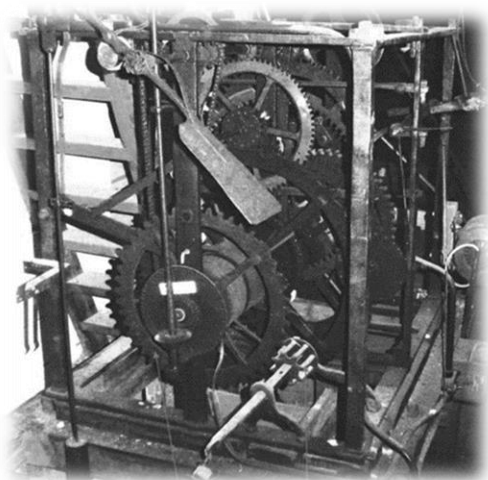

Enkele luidklokken voor de berging uit het klokkenschip 'Hoop op zegen'.

De luidklok is samen met 228 andere klokken uit Zuid-Holland en Zeeland als door een wonder gered, doordat het zogeheten klokkenschip tijdens de reis naar Hamburg strandde voor de kust van Urk in het IJsselmeer. Dankzij de inzet van enkele Urkers bleef het klokkenschip tot na de oorlog letterlijk onder water. Na de bevrijding kwamen alle klokken uit het schip terug in de torens waaruit ze waren geroofd. (Het hele verhaal is terug te lezen op de website van de Dorpskerk).

Restauraties in de toren

In 2017 zijn de binnenmuren van de kerktoeren op de balgenzolder en de uurwerkzolder gerestaureerd. De oude stucwerkklagen werden volledig afgebikt en de westelijke buitenmuur kreeg enkele nieuwe stuclagen. Na de restauraties van het kerkinterieur in 2018 kwamen de installaties in de kerktoeren in beeld. Dankzij genereuze financiële ondersteuning van de Stichting Vrienden van de Dorpskerk werden plannen gemaakt om eerst te onderzoeken of restauratie van het torenuurwerk, de klokkenstoel en de luidklok noodzakelijk en gewenst is.

*Volgens deskundigen dateert het uurwerk uit het begin van de 17e eeuw.
Dat is de periode dat de eerste luidklok werd ingehangen.*

*De luidklok die in 1759 werd overgegoten
vanuit de oorspronkelijke klok uit 1607.*

Deskundigen van de Stichting tot behoud van het Nederlandse torenuurwerk stelden vast dat het torenuurwerk niet stamde uit 1787, zoals door overlevering bekend was, maar al omstreeks 1610 was vervaardigd. Tevens stelden zij vast dat de monumentale waarde van het torenuurwerk groot is en restauratie naar de oorspronkelijke opzet verantwoord.

Eenzelfde aanbeveling volgde van een klokkendeskundige die namens de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed meldde dat de luidklok het waard is om te restaureren naar de situatie van ‘vliegend luiden’, zoals de klok van 1607 tot 1960 had gedaan. Toen berekeningen aantoonde dat de constructie van de kerktoeren de andere wijze van luiden zonder meer aan kan, werd een vergunning verstrekt door de rijksdienst en de gemeentelijke Erfgoedcommissie om vliegend te gaan luiden.

Tenslotte werd door de vaste restauratieadviseur van Bureau Lakerveld vastgesteld dat ook de klokkenstoel dermate historische waarde heeft dat restauratie wenselijk en haalbaar is. Deze conclusie werd bekrachtigd door een deskundige van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

De technische voorbereidingen voor de drie restauratieprojecten werden al in 2017 en 2018 getroffen. In dezelfde periode werd een aantal acties gehouden door de vriendenstichting om de benodigde financiële middelen bijeen te krijgen. Op basis van globale prijsindicaties kon een restauratiebudget worden opgesteld. In de loop van 2019 werd duidelijk dat de Vrienden van de Dorpskerk voldoende financiële middelen hadden vergaard. De vergunningaanvraag bij de plaatselijke Erfgoedcommissie en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed werd gehonoreerd. Daarna volgde een offertetraject dat begin oktober 2019 resulteerde in twee opdrachten aan de firma ‘Daelmans Klokken en Uurwerken’ in Lierop. De ene opdracht was voor de restauratie van het torenuurwerk, de andere voor de restauratie van de slagwerkinstallatie van de luidklok en het omhangen van de luidklok aan een horizontale luidbalk.

Tevens werd opdracht verstrekt voor de restauratie van de klokkenstoel aan de firma Conserduc-Renofors in Sliedrecht.

Zoals uit een bestekstekening van de grote restauratie van de Dorpskerk in 1960/1962 blijkt, hing de luidklok tot 1960 aan een horizontale luidbalk. Dat bevestigt dat de klok tot die tijd ‘vliegend geluid’ werd. Bij die ingrijpende restauratie is de klok omgehangen aan een stalen, gelaste en gekrukte as. Dat betekent dat er sinds 1962 ‘staand geluid’ werd. De ingreep uit de jaren ‘60 van de vorige eeuw zal bij de komende restauratie ongedaan worden gemaakt. De luidklok zal weer geluid worden zoals dat al driehonderdvijftig jaar lang gebeurde.

Medio oktober 2019 zijn de restauraties begonnen. De werkzaamheden zullen worden beschreven in een aantal voortgangsrapportages op de website van de Dorpskerk.

Simon Hoek is kerkrentmeester van de nijkgemeente Dorpskerk

Het motto dat de kerkrentmeesters van de Dorpskerk inspireert tot restaureren.

Herinneringen aan het kolentijdperk

De kolenboer bracht warmte per mud

Maaïke Roomer-van Roosmalen

De overheid wil dat alle huishoudens in 2050 onafhankelijk zijn van aardgas. “Van gas los” betekent dat bestaande woningen moeten worden aangepast en dat nieuwbouwhuizen geen gasaansluitingen meer krijgen. Andere energiebronnen zijn dan nodig, zoals stadsverwarming of warmtepompen. En dan te bedenken dat alle huishoudens in de jaren zestig van de vorige eeuw moesten overstappen op gas, dat in plaats kwam van steenkolen.

Toen het gas naar het aardoppervlak kwam, was het gedaan met het winnen van kolen als brandstof. Met dat verleden verdween een gastvrij gezegde, een uitnodigend gebaar in koude en kille dagen: “Komt U toch binnen, hier brandt de kolenkachel”.

Weet u wie er ook nooit meer aan de deur staat? De kolenboer! Verdwenen zijn ze, de brandende kachels, de rokende schoorstenen, de noeste werkers en kolen-sjouwers, de zwarte bergen kolen bij de Berkman aan de Gebroken Meeldijk. Verdwenen zijn ook de geluiden uit die tijd. Het brengen van de kolen door Leen Molenaar, de zakken wogen ca. 50 kilo per stuk en werden op de rug gedragen, het storten van de wintervoorraad in de schuren. (Hiernaast een foto van het beeld van een zakkendrager bij Berkman.)

Het scheppen van de kolen in kitten als de kachel moest worden aangemaakt. De aslade werd in de winter op het pad voor de woning gestrooid tegen de gladheid. Bergen kolen waren er nodig om de toen strenge winter door te komen.

De opslag van Berkman lag achter het spoor van het eerste NS-station aan de Stationsweg tegenover het Stations koffiehuis van Bestebreur. De aanvoer van kolen volgde via een spoor tot aan de loods. Op bijgaande foto's een indruk hiervan.

Rechts van het NS-spoor de kolenopslag van Berkman

Kolenaanvoer bij Berkman

Kolen kopen voor de winter inviel moest met beleid worden gedaan. Per gezin verbruikte men gemiddeld tien tot twaalf mud (minstens 700 hectoliters), afhankelijk van Koning Winter. Werden de kolen later in het koude seizoen besteld dan was de prijs per hectoliter beduidend hoger. Van de soort kachel, fornuis of haard hing het bovendien af welke keuze van steenkool moest worden gedaan. Steenkool had je in verschillende soorten en kwaliteiten, bijvoorbeeld antraciet, nootjes vier, cokes en briketten. Voor wie een kleine beurs had, viel de keus meestal op de eier- en haardeierkolen. Deze kolen waren van gruis tot kool geperst in de vorm van een ei en lieten veel stof en as in de lade achter. Berkman ging ook met zijn tijd mee. Wie een kleine voorraad nodig had of van het scheppen af wilde bestelde de kolen in papieren zakken.

De kachel aanmaken en zorgen dat deze niet onnodig uitging was een kunst. Wie een vuur dat gezellig snorde door onoplettendheid tot kilte bracht, kon rekenen op een boze blik van de huisgenoten. Het tijdperk van kolen, rook en walm, bracht ook met zich mee dat vaak opnieuw moest worden gewit en geschilderd. Het gebruik van chemisch bereide aanmaakhoutskool kon dit ongemak tot een minimum reduceren, maar de meeste mensen bleven bij nog lang bij hun oude manier van vuur maken en kochten bosjes hout dat voordeliger was dan de houtskool.

Had men vergeten de schoorsteenveger bijtijds zijn werk te laten doen dreven de wolken in de kamer. Een schoorsteenbrand was niet zelden van deze nalatigheid het gevolg.

Toen het gas aan het aardoppervlak kwam was het gedaan met al die vroegere zorgen en kwam de knop van de centrale verwarming in beeld. Op 29 maart 2018 besloot de Nederlandse regering dat uiterlijk in 2030 een einde moet komen aan de gaswinning in Groningen. Dan moet alle energie van elektriciteit komen, groene stroom door bijvoorbeeld zonnepanelen en windmolens.

De plank van de Barendrechtse Brug (2)

Een stukje brug terug bij de HVB

Ton Blinde en Roelof J. Roomer

In het vorige Contactblad konden we vermelden dat we de plank, beschikbaar gesteld door Peter Schot, mochten behouden bij de vereniging. De plank heeft inmiddels een prominente plaats gekregen in het museum. Maar omdat er nu een plank ontbrak in de vloer van de schuur van Peter Schot werden we gevraagd om dit gat te dichten met een plank van dezelfde afmeting. Hierin werden we geholpen door de firma Graaf Bouw (Barendrecht) B.V. De firma heeft een plank gemaakt en deze gratis ter beschikking gesteld aan onze vereniging. Wij willen bij deze de firma Graaf Bouw hiervoor hartelijk bedanken. Samen met Ton Blinde hebben we de plank terug gebracht naar de schuur in de Hoekse Waard. De vloer is nu weer compleet. Op onderstaande foto de heer De Graaf sr. met voor hem de plank.

Roelof J. Roomer

Konden we u in het vorige Contactblad nog melden dat we de naam van de woning aan de Margrietsingel mochten hebben, nu kwam er iets speciaals op ons pad. Voor onze collectie Velo-objecten hebben we, wederom van de nieuwe eigenaar, een bijzonder stuk mogen ontvangen. In aanvulling op de diverse oude wasmachines, een Velo-radio en een rijke foto- en filmverzameling zijn we nu in bezit gekomen van een antieke houten wieg. Een wieg uit het huis van de familie Bosch. Het is een schommelwieg en in zeer goede staat. We kunnen er vanuit gaan dat deze voor “kinderen Bosch” in gebruik is geweest en dus meer dan zestig jaar oud moet zijn. De vrijwilligers van de werkgroep restauratie en onderhoud voorwerpen hebben de wieg afgestoft en opnieuw in de boenwas gezet. Hierna is het wiegje “gevuld” met dekentjes en een babypop. Dit alles is te zien in onze “Velo-hoek” waar “moeder” staat te strijken en af en toe met het wiegje schommelt. Op nevenstaande foto ziet u het wiegje in het museum. We willen de nieuwe eigenaar nogmaals hartelijk bedanken voor deze gift aan onze vereniging.

Oudere Barendrechtse verhalen ... (3)

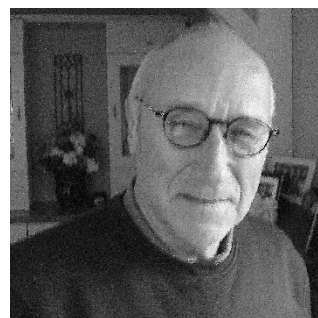
‘Ik heb polders zien verdwijnen en Carnisselande zien groeien’

Wim de Regt en Roelof J. Roomer

OVER DE GESCHIEDENIS VAN BARENDRECHT IS VEEL BEKEND EN GESCHREVEN – OPZIEBARENDE GEBEURTENISSEN, DE ONTWIKKELING EN GROEI VAN DE GEMEENTE, JAARTALLEN, NAMEN. HET ZIJN VOORAL ZAKELIJKE TEKSTEN, EN HET IS GOED DAT ZE ZIJN VASTGELEGD IN ARCHIEVEN. MAAR WAAR ZIJN DE VERHALEN DIE KLEUR GEVEN AAN DE HISTORIE, DE HERINNERINGEN VAN MENSEN DIE IN DE AFGELOPEN VIJFTIG, ZESTIG JAAR IN OF NABIJ HET TOENMALIGE DORP HEBBEN GEWOOND EN GEWERKT? DEZE DOORGAANS BOEIENDE VERHALEN BELANDEN IN DE VERGETELHEID ALS ZE NIET WORDEN OPGETEKEND.

HET CONTACTBLAD GAAT DAAROM OP BEZOEK BIJ OUDERE BEWONERS VAN BARENDRECHT DIE VERTELLEN HOE HET VROEGER TOEGING IN HET DORP. VEEL MENSEN ZULLEN ER EIGEN ERVARINGEN IN HERKENNEN; BIJ JONGEREN ZAL VERBAZING DE BOVENTOON VOEREN.

IN DEZE EDITIE VAN HET CONTACTBLAD DE DERDE AFLEVERING VAN DE SERIE ‘OUDERE BARENDRECHTSE VERTELLEN ...’ AAN HET WOORD IS LEENDERT (ROEPNAAM LEO) BARENDREGT. ALS MACHINIST OP EEN GRAAFMACHINE VAN AANNEMER NOOTENBOOM HEEFT HIJ CARNISSE-LANDE UIT DE POLDER ZIEN VERRIJZEN.

‘Het huis waarin ik werd geboren – op 25 mei 1946 – staat er nog: op de Voordijk, vlakbij de Vrijenburgweg. Maar die was er toen nog niet. Die weg is pas veel later aangelegd.

‘Mijn ouders waren eveneens van de Voordijk. Daar hebben ze elkaar leren kennen en zijn er na hun trouwen ook gaan wonen.

‘Ik was de jongste van het gezin. Ik heb vier zussen en een broer boven me. Tegenwoordig noem je dat een groot gezin, maar in mijn jeugd was dat gewoon. Mijn vader en moeder kwamen uit gezinnen met tien tot twaalf kinderen. Dat waren pas grote gezinnen.

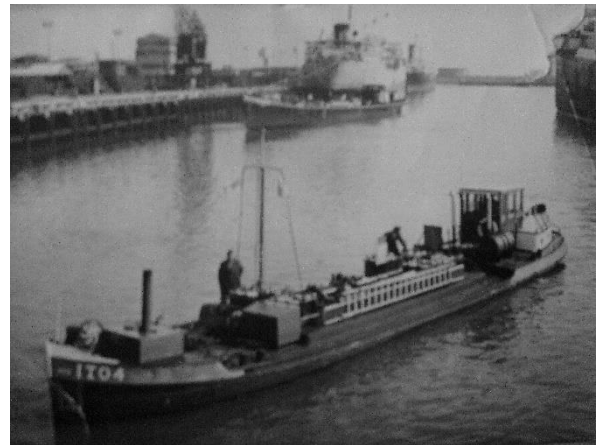

‘Vanuit ons huis hadden we rondom vrij uitzicht. We keken aan de ene kant richting de Oude Maas – prachtig! Aan de andere kant zagen we de kranen in de havens van Rotterdam. Als de Nieuw-Amsterdam binnen was, zagen we in de verte de schoorstenen. Zuidwijk, de eerste naoorlogse nieuwbouwwijk op de zuidelijke Maasoever, hebben we zien bouwen.

‘Barendrecht was na de oorlog nog een dorp, met ik schat zo’n vijfduizend inwoners. Nu is het naar mijn mening een kleine stad, met een inwonertal dat naar de vijftigduizend groeit. De polders waren nog groen, er stonden boerderijen en tuinderijen. Daar is niets meer van te zien. Alles is volgebouwd.

‘Wonend op de Voordijk waren we georiënteerd op Smitshoek. Dat was een buurtschap van Barendrecht. Daar gingen we naar de kerk en daar heb ik ook op de lagere school gezeten: de Keucheniuschool. Ik praat nu over de jaren vijftig van de vorige eeuw. De polders waren mooi en groen, met knotwilgen en koeien in de wei en er stonden mooie boerderijen. Met de kinderen, die ook aan de dijk woonden, speelden we vaak in de polder. De winters waren koud, maar daar hadden we geen hinder van. Op de sloten gingen we priksleeën en schaatsen omringt door een mooi winters landschap. In de zomer, toen we groter werden, verdienden we een zakcentje bij door op het land te werken. We vonden het allemaal heel gewoon en hadden een vrij leven. Wie had toen kunnen bedenken dat er jaren later een Vinex-wijk in de polder zou verrijzen. De laatste negen jaar voor mijn pensioen ben ik daar aan de slag geweest met mijn kraan. Van begin tot het einde heb ik die Vinex-wijk zien groeien. Alle polders waar wij als jongens liepen heb ik zien verdwijnen. Woningen en wegen zijn ervoor in de plaats gekomen.

‘Ik ben van na de oorlog. Daar heb ik dus geen herinneringen aan. Maar ik weet wel dat mijn vader voor de oorlog kolenboer-bezorger was in Rotterdam. Hij stopte daarmee, hij was verplicht om daar te blijven werken, maar heeft dat niet gedaan. Hij liep in de stad de kans te worden opgepikt bij een razzia. Op een boerderij langs de Dorpsstraat – die is er niet meer – was hij betrekkelijk veilig. Tot de bevrijding heeft hij daar gewerkt. Daarna ging hij terug naar zijn oude baas die van de kolen naar de olie was overgestapt. Als schipper op een binnenvaarttankertje leverde hij stookolie af bij zeeschepen in Rotterdam en bij bedrijven in de wijde omgeving. Ik heb dikwijls meegevaren. Wat fijn was dat!

Tante Fijgh

‘Mijn vader kwam in die baan niet elke avond thuis. Hij sliep aan boord. Soms was hij wel een week weg. Mijn moeder zorgde dan in haar eentje voor het huishouden en de kinderen. Zij is helaas op betrekkelijk jonge leeftijd overleden, mijn vader pas toen hij al een eind in de tachtig was. Een van de zussen van mijn moeder was de in Barendrecht alom bekende ‘tante Fijgh’ den Otter. Zij is 103 jaar geworden.

‘Na de Keucheniuschool ging ik in 1959 naar de tweede Christelijke technische school aan de Parallelweg in Rotterdam. Daar behaalde ik na vier jaar het diploma automonteur. Maar dat ben ik niet lang geweest. Ik kreeg een baan in de garage van de RET op de Sluisjesdijk. Dat vond ik helemaal niks. Ik ben er al na drie weken vertrokken.

‘Bij een transportbedrijf had ik het beter naar mijn zin – eerst als rijder, later als chauffeur. Tot mijn militaire diensttijd heb ik er gewerkt. In 1965 werd ik ingedeeld bij de Technische Dienst, de TD. Voor de eerste opleiding naar Grave, daarna Utrecht en vervolgens bij de parate hap in Assen – toen zo’n beetje het einde van de wereld. Als magazijnbediende-chauffeur had ik tot m’n afzwaaien een mooie job: onderdelen vervoeren naar legeronderdelen in het land. Dat heb ik een jaar lang gedaan.

‘Terug in Barendrecht ging ik voor het aannemingsbedrijf Nootenboom werken. Zeven jaar ben ik chauffeur op een zandwagen geweest. Daarna machinist op een graafmachine. Dat heb ik tot mijn pensioen in 2006 gedaan. Er is in het land niet een provincie waar ik niet heb gewerkt. De laatste negen jaar voor mijn pensioen ben ik in Carnisselande aan de slag geweest. Van het begin tot het einde heb ik die Vinex-wijk zien groeien. Alle polders waar we als jongens liepen, heb ik zien verdwijnen. Woningbouw en wegen zijn ervoor in de plaats gekomen.

‘Mijn vrouw en ik zijn in 1972 getrouwd. We hebben drie kinderen gekregen – een zoon en twee dochters. Ons eerste onderdak was de tweede verdieping van de voormalige pastorie – thans het kantoor van de uitgeverij De Schakel - aan de Singel. Daar hebben we twee en een half jaar gewoond, vervolgens dezelfde tijd in een nieuwbouwhuis aan de Tjalk en nu al 43 jaar wonen we op de Gebroken Meeldijk.

Keep Them Rolling

‘Wat er kort na mijn pensionering is gebeurd, is een verhaal apart. Mijn vrouw had op 5 mei 2006, Bevrijdingsdag, ter ere van mij een feestje in de tuin georganiseerd, met familie en vrienden als gasten. Dat had ze voor mij strikt geheimgehouden. Ik wist er niets van, alleen dat ik op die dag op een bepaald tijdstip beslist thuis moest zijn. Het was een complete verrassing, toen ’s middags een ambulance van het Amerikaanse leger uit de oorlog voor de deur werd geparkeerd. Dat was het cadeau voor mijn verjaardag, later in de maand. Ik wist niet wat ik zag, ik kon het bijna niet geloven.

‘Later heb ik gehoord wat m’n vrouw achter mijn rug allemaal had gedaan. Twee jaar eerder had ze op een foto gezien dat een Amerikaanse ambulance die na de bevrijding in Europa was achtergelaten, te koop werd aangeboden. Ze heeft dat voertuig toen gekocht en ervoor gezorgd dat het al die tijd voor mij verborgen bleef. Tot Bevrijdingsdag 2006.

‘Sindsdien is het m’n grootste hobby. Ik heb aansluiting gezocht bij de Barendrechtse afdeling van Keep Them Rolling. Dat is een landelijke vereniging van zo’n vijftienhonderd leden en

donateurs die militaire voertuigen uit de Tweede Wereldoorlog restaureren en rijdend houden. Hier in Barendrecht zijn ongeveer tien mensen er lid van. Samen hebben ze zestien voertuigen die in de oorlog dienst hebben gedaan. Met eigenaren uit andere regio’s doen ze geregeld mee aan presentaties en defilés tijdens feestelijkheden rondom de bevrijding.

‘Mijn ambulance is in onberispelijke staat. Het is een Dodge, in 1943 uit de fabriek gerold en naar Europa verscheept. Ik ben er reuzetrots op, m’n vrouw trouwens ook. Ze is al net zo’n fan van Keep Them Rolling als ik. Als we ons met onze voertuigen ergens in het land laten zien, is ze er meestal bij.

‘Mijn bezit is intussen gegroeid. In de garage staat een originele Willy’s jeep. M’n zoon Bram rijdt op een Harley Davidson motor-met-zijspan uit de oorlog en samen met een vriend heb ik een gerestaureerde Weapon carrier, een driekwart tonner – óók een Dodge.

‘Volgend jaar vieren we op 5 mei 75 jaar bevrijding. Samen met de Historische Vereniging Barendrecht zijn we bezig met de voorbereiding van een presentatie van onze historische voertuigen, met mogelijk een bivak achter de Oude Pastorie van de Dorpskerk. Misschien is daar ook een Sherman tank te zien. Het programma staat nog niet vast, maar we denken aan ritten met publiek langs alle plekken in Barendrecht die een rol hebben gespeeld in de oorlog. Het moet een hoogtepunt van de feestelijkheden worden’.

De viswag en

Belevenissen van een wijkagent

Maaïke Roomer-van Roosmalen

Rond het middaguur fietste ik het plein op en zag het meteen. Blinkend en glimmend in de zon. Oogverblindend mooi. De nieuwe kar van de visboer. Glunderend en vol trots was de visboer bezig met het schoonmaken van een haring. Ik zette mijn fiets neer en liep naar hem toe.

“Goedemiddag visboer, zo u heeft een mooie nieuwe viskar zeg. Prachtig hoor”. Hij keek op met een geïrriteerde blik en zei: “Een kar? Dit is geen kar. Dit is een wagen. Kijk, als een klant dit zegt, zal ik er niet zo gauw wat van zeggen. Maar dat u dit zegt valt me een beetje tegen. Wacht even, ik kom er zo op terug. Eerst even deze klant helpen.”

Naast mij was een vrouw komen staan die een portie warme kibbeling bestelde. Glimmend gaf ze me een knipoog. Het was duidelijk dat ze het gesprek opgevangen had. Ik gaf haar een knipoog terug en zag dat nauwelijks haar lachen kon bedwingen. Terwijl de visboer kibbeling aan het bakken was, zocht ik op mijn moderne telefoon de betekenis op van het woord viswag en. De vrouw was wijzer en zei nadat ze afgerekend had: “Het ziet er mooi uit hoor, visboer”. “Dank u wel mevrouw”.

Ondertussen verscheen op mijn telefoonscherm de tekst: geen treffers gevonden ... bedoelde u viskar? Ik hield deze kennis voor me en was benieuwd wat de visboer verder te vertellen had.

“Ja, agent om er nog even op terug te komen. Kijk, het woord ‘viskar’ voelt voor mij als een soort belediging. Hier staat een delicatessen-specialist in een ambulante viswag en. U hoort toch wel dat het woord wagen hier veel meer bij past? Het klinkt gewoon chiquer. Nou, dat is toevallig: daar komt net een mooi voorbeeld. Ik keek om en zag twee collega’s in een politieauto aan komen rijden. Kijk, die zijn niet aan het surveilleren in een politiekar of in een politieauto, maar in een politiewag en!”

“Hoort u het verschil? Het is maar net hoe de zaken benoemd worden. Ik weet ook wel dat u het goed bedoelt hoor, maar het gaat om een stukje erkenning begrijpt u?”

Ik begreep het en vond het knap dat hij met een dergelijk voorbeeld zijn standpunt kon overbrengen. Als goedmakertje kocht ik van mijn laatste geld een paar haringen bij hem. Nadat ik de delicatessie op had, groette ik hem onder dankzegging. Ik liet mijn fiets staan en ging verder met iets dat veel meer recht doet aan mijn functie.

Ik nam de benenwag en ...

Bron: Belevenissen van wijkagent Jan Kleier

Maaïke Roomer-van Roosmalen

Raadplaatjes

Op het raadplaatje in Contactblad 159, een rijtje dijkwoningen met de klompenhokjes aan de voorzijde, kregen we al snel een reactie van Magchiel Gouweloos. Verder ontvingen we een aantal reacties met alleen maar goede oplossingen.

Hieronder de reacties die we ontvingen.

Magchiel Gouweloos:

Raadplaatje was op de kruising Ziedewijdsedijk-Noldijk. Begin zestiger jaren heb ik in het huis rechts nog ongeveer twee jaar gewoond. Op de foto in de asbak staat de boerderij.

H.D. van Leenen-van der Velden

Mijn oplossing is: hoek Noldijk-Ziedewijdsedijk.

Van mij mag u meer zulke raadplaatjes plaatsen. Geeft heel veel stof tot nadenken.

Trouwens het blad op zich vind ik ook veel informatie hebben. Dank daarvoor.

Ad van Bergeijk

Dit is een stukje Noldijk. Voor die vroegere “boerderij” kan je linksaf de Ziedewijdsedijk op.

Het laatste huis voor de Ziedewijdsedijk woonde de familie Gouman. Op die ‘boerderij’ hebben in mijn tijd gewoond Van der Linden, constructiebedrijf IJ. de Lange, firma J. Leemberg, en mevrouw Wiersma. De laatste was Garage Blaak.

Wim van de Ree

Ja ja, dat is volgens mij de Noldijk. Ziende op, recht voor u, de stee (inmiddels gesloopt) van Van der Giessen. Komende vanaf Heerjansdam over de Noldijk nader je verderop links de Ziedewijdsedijk. (Ziewendijk). Ik herinner mij ook nog dat die driesprong “het groentje” werd genoemd. Ik ben in de stee recht voor in 1947 geboren, het waren toen al drie woongedeeltes.

Ton Blinde

De foto van het raadplaatje is van de hoek Ziedewijdsedijk/Noldijk. Ik bracht er eind jaren vijftig de krant rond, Het Vrije Volk en de Rotterdammer. De namen van twee abonnees kan ik mij nog herinneren. Familie Gulden en Van de Ree die in het grote huis gewoond hebben.

Heleen Hooimeijer

Deze foto is volgens mij genomen op de Noldijk, in de richting van de Ziedewijdsedijk. Omstreeks 1930.

In dit blad weer een nieuw raadplaatje. Het is een oude foto uit Barendrecht. De woningen op de getoonde foto zijn historie; zo ook de beide auto's. De Opel Kadett en de Fiat 850 kom je soms nog wel als oldtimer tegen.

Weet u nog waar dit was? Uw reactie kunt u doorgeven aan info@historischbarendrecht.nl onder vermelding van 'raadplaatje'.

Zoekplaatje

Het zoekplaatje in dit Contactblad is deze keer een voorwerp wat we bij de heer De Graaf aantroffen. Het is een houten voorwerp, kegelvormig, 18 cm hoog en op de bodem 15 cm rond. Er is niemand binnen de vereniging die ons kon vertellen waarvoor dit kegelvormige voorwerp gebruikt werd. Kunt u ons hiermee verder helpen.? Op onderstaande foto's ziet u het object.

U kunt de oplossing sturen aan: info@historischbarendrecht.nl. onder vermelding van 'raadplaatje'.

Historische Vereniging Barendrecht

D'Ouwe School, Dorpsstraat 150-150a, 2992 BE Barendrecht

IBAN NL98 INGB 0002 5309 26

☎ 0180-618142 – info@historischbarendrecht.nl – www.historischbarendrecht.nl

Algemene informatie: mw. J.W.M. Verboom

Openingstijden

Algemeen elke dinsdag van 11.00 tot 15.00 uur
Archieven en Genealogie elke eerste zaterdag van de maand van 10.00 tot 13.00 uur;
elke dinsdag van 11.00 tot 15.00 uur op afspraak, mw. De Bruijn
Expositieruimte alleen tijdens exposities/tentoonstellingen op zaterdag,
voor openingstijden zie onze website of via de media

Voor scholen en groepen alleen op afspraak

Gesloten: juli en augustus

Bestuur

Voorzitter mw. J.P. Schaap-den Drijver
Secretaris mw. J.W.M. Verboom-van Geenen
Penningmeester J.E.J. Blinde jr
Leden W. van Helden
J. Kooy

Ledenadministratie

mw. N. Verschoor

Contactpersonen werkgroepen

Archieven Oud Barendrecht en Genealogie

mw. M.H. de Bruijn-Veenman
mw. J.P. Schaap-den Drijver

Barendrecht van vroeger op ansicht, foto en film

Algemeen A.G. van de Garde
Digitaal fototeam J. Verschoor

Bibliotheek en Archief

vacant

Bodemonderzoek

Algemeen T.C. Blinde

Beheer vondsten en documentatie

vóór 1995: mw. C.G. Ratsma-Stouten
na 1995: L. Louwerse
tegels: mw. L.M.M. Hagendijk

Documentatie ontwikkeling Barendrecht

T.D. van Wijk

Monumentenzorg

J. Kooy

Nieuws- en Advertentieweekblad De Schakel

mw. R.A.C. Baank

Tentoonstellingen

mw. J.W.M. Verboom-van Geenen

Restauratie en onderhoud/voorwerpen

vacant

Website-beheer

P. Dreef

www.dajong.computervrienden.nl

5 jaar Stichting Dajong 2006 - 2011

BAKKERS SINDS 1820

Onderlangs 15, Barendrecht - 0180-612043 - www.bakkerijpot.nl - bestel@bakkerijpot.nl

 GENIET VAN VERS

Veen elektronika

KTV • hi-fi
video • gloei-
lampen • tl

Onderlangs 16
2991 EM Barendrecht
(0180) 69 00 50

Bespaar tot 50%
op uw **ICT** en **telefonie** met

BEHEER

TELEFONIE

CONNECTIVITEIT

CLOUD

DIGISOLAR

Bel **088 3 444 777** of ga naar **digisource.nl**
en ontvang gratis een vrijblijvende offerte

Autoservice Groenenboom

APK keuring

Periodiek onderhoud

Bandenservice

Volledige aircoservice

Schadeherstel

Zomer- / Wintercheck

Accessoire inbouw

Reparatiewerkzaamheden

**"Vakmanschap en
persoonlijke service**

**als basis van
veel veilige kilometers"**

0180-654794

www.autoservice-groenenboom.nl

Voordijk 267 | 2992 AL Barendrecht | Tel.: 0180-654794 | E-mail: info@autoservice-groenenboom.nl

Kraima

Middenbaan 81 Barendrecht

Tel. 0180 612059

**Aannemers van grond-,
weg- en
waterbouwkundige
werken**

Barendrecht - Tel. (0180) 61 35 22 - Fax (0180) 61 91 60

Adres: Londen 9, 2993 LA Barendrecht

Aannemingsbedrijf

J. BEVELANDER

- aanbouw
- verbouw
- nieuwbouw
- onderhoud

Bijldorp-zuid 3 - 2992 LD Barendrecht - Tel (0180) 61 98 32
bevelander@solcon.nl - www.jbevelander.nl

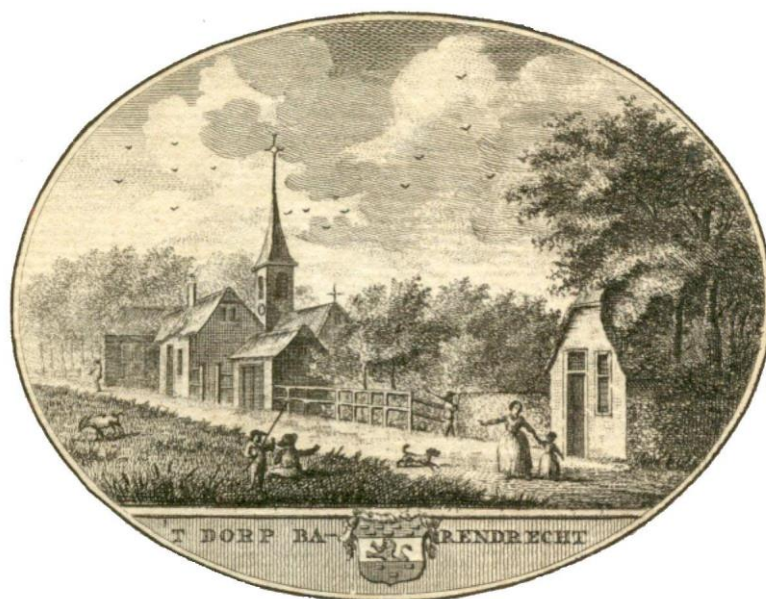
Als makelaar en taxateur weet Frits Markus 'Markant' wat er in de onroerend goed wereld te koop is. Natuurlijk niet het Vrijheidsbeeld. Maar de makelaarskennis is bij 'Markant' wel in huis om alle andere projecten aan te kunnen. Wilt u een huis verkopen of zoekt u een ander huis, wenst u een zorgvuldige taxatie of een objectief hypotheekadvies, kom dan gerust eens langs. Graag bespreken wij met u de mogelijkheden en voordelen die 'Markant' u kan bieden.

Markant
FRITS MARKUS MAKELAAR & TAXATEUR O.G.

U vindt 'Markant' aan de Middenbaan 94. 'Markant' is geopend van maandag tot en met zaterdag!

Middenbaan 94 - 2991 CT Barendrecht. Tel.: 0180 - 620 099 Fax: 0180 - 611 585

www.historischbarendrecht.nl

bezoek ons op